

Teo Delić

POROČILO O NAGRADI VILJEMA PUTICKA 2016

Na letošnji razpis za Nagrado Viljema Puticka, nagrado DZRJL za največji jamarski dosežek v preteklem letu, so prispeli štiri prijave. Veseli nas, da sta dve prijavi prispeli s strani klubov, ki se do sedaj na razpis niso prijavljali, še bolj pa to, da sta dve prijavi oddani s strani tesno sodelujočih klubov, kar je moč razumeti kot izkazovanje pomena kolektivnega dela v jamarstvu. Za glavno nagrado v višini 1000 evrov, sponzorirano s strani podjetja Treking šport d.o.o, so kandidirali:

- Šaleški jamarski klub Podlasica Topolščica in Jamarski klub Črni galeb Prebold z jamo Veternica
- Jamarski klub Novo mesto z jamo Čaganka
- Koroško šaleški jamarski klub Speleos-Siga Velenje s Hudo luknjo pri Gornjem Doliču
- Jamarska sekcija planinskega društva Tolmin in Imperial College Caving Club London s sistemom Migovec

ŠJKP Tolpolščica in JKČG Prebold sta na razpis prijavila – s skupnimi močmi raziskano – Veternico pri Vranskem (kat. št. 539). Jama, nastala ob strugi potoka Podgrajščice, je že dolgo znana, a nikoli ni bila do konca raziskana. O tem priča tudi vpogled v kataster jam, v katerem najdemo informacijo o zgolj 92 m dolgi in 17 m globoki jami. V preteklem letu so jamarji v večih etažah dokumentirali slabih 600 m izjemno prepletenih jamskih kanalov, nastalih v srednjetrojnih apnencih, ponekod močno obrabljenih zaradi vodnega delovanja. Poleg apnencev v jami najdemo tudi kamnine vulkanskega izvora, značilne za Dobroveljsko planoto, v vznožju katere se jama nahaja. Vodni tokovi iz Veternice so domnevno povezani z bližnjo Podgrajsko jamo (kat. št. 495), a zaenkrat povezava še ni dokončno potrjena. Prav potapljaško prečenje omenjene povezave in morebitna povezava s 472 m globokim Breznom presenečenj (kat. št. 4500) ostajata glavna gonila nadaljnjih raziskav v Veternici.

Novomeški jamarji so nam ponovno pripravili presenečenja iz najbolj obiskane jame na Dolenjskem, Čaganke (kat. št. 9500). Za Čaganko, takrat 250 m globoko brezno, so davnega leta 2008 že prejeli Putickovo nagrado. Danes, skoraj deset let pozneje, je s 475 m globine daleč najgloblja jama jugovzhodne Slovenije. Ko so zaradi vremenskih pogojev in naveličanosti začasno nehali poglobljati jama, so energijo preusmerili v raziskovanje horizontalnih kanalov Južnega rova. Prekop nekaj ožin s podornim materialom jim je tako omogočil raziskovanje 700 m novih delov jame. Dodatno so se odločili splezati pod površje v kaminu nad dvorano Game over. Prvič so v kaminu plezali že v letu 2011, a so zaradi najdbe nadaljevanja na dnu zadevo pustili zoreti do 2015. V preteklem letu so dosegli vrh 178 m visokega kamina – le 60 m pod površjem. Ob

tem so na 1/3 kamina našli dodaten krak, ki ponuja možnost nadaljnega raziskovanja. Po letošnjih uspehih je skupna dolžina rorov v Čaganki preseгла 2 km in znaša 2387 m, njena globina pa je 475 m.

Jame Tisnika, povezane v sistem, ki je nastal ob podzemeljskemu toku potoka Ponikve, Huda luknja pri Gornjem Doliču (kat. št. 413) in Lisičnica (kat. št. 522), so v kataster jam vpisane že od 30-ih let prejšnjega stoletja. Kljub dolgoletni tradiciji obiskovanja in celo turistični ureditvi pa je zajeten del Hude luknje dolga leta ostal jamarjem neznan. Ožino, ki je preprečevala nadaljevanje, so Velenjski jamarji opazili že pred leti, a so zaradi izjemne težavnosti, količine dela in predvsem pomanjkanja ljudi, delo opustili. K reševanju problema so pristopili nekoliko bolj tehnično, kot to sicer jamarji počnemo. Zgradili so progo, ki jim je olajšala izvek odkopanega materiala. Po preboju ožine so odkrili dobrih pol kilometra še neznanih – tako aktivnih, kot tudi fosilnih – rorov. Z odkrivanjem pa nikakor še niso zaključili, saj jih že čakajo kamini z morebitnimi nadaljevanji.

Kot velja že za samo večino letos prijavljenih jam, ima tudi raziskovanje jam Tolminskega Migovca bogato tradicijo. Začelo se je že v 70-ih letih prejšnjega stoletja in z leti prineslo kilometre raziskanih rorov. Za svoje delo v Vrtnariji in jamskem sistemu Migovec so jamarji JSPD Tolmin in ICC London leta 2010 in 2012 že prejeli Nagrado Viljema Puticka. Osem jamskih vhodov – Vrtnarija (kat. št. 8283), Vilinska jama (kat. št. 10868), Kavkna jama (kat. št. 4465), Jama strgane srajce (kat. št. 8284), M16 (kat. št. 6001), Primadona (kat. št. 8282), Mona tip (kat. št. 10180) in U-bend (neregistrirana) – se združuje v zapleten sistem s skupno dolžino 37,2 km, ki je že pred leti dobil naziv najdaljšega jamskega sistema v Sloveniji. Na letošnji razpis so prijavi 1,7 km na novo raziskanih jamskih kanalov v Vrtnariji, ki, kot se za Migovec spodobi, obetajo dodatna nadaljevanja.

Zaradi izjemne količine vloženega dela, vztrajnosti in zgledno urejene dokumentacije je komisija za podelitev nagrade, ki jo sestavljajo Bogomir Remškar (JDDR Ajdovščina), Mihael Rukše (JK Novo mesto), Uroš Herlec (NTF, Oddelek za montanistiko) ter Bojan Otoničar in Franci Gabrovšek (oba IZRK Postojna), kipec Viljema Puticka ter glavno nagrado ponovno dodelila v roke raziskovalcem JSPD Tolmin in ICC London za njihovo delo na jamskem sistemu Migovec.

Vsem prijaviteljem, poslušalcem in sponzorju Nagrade, podjetju Treking šport d. o. o. – najlepša hvala.